

Základní škola a Mateřská škola Petrovice okres Ústí nad Labem, příspěvková
organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Ředitelka školy: Mgr. Květuše Leistnerová

Vypracovala: Dana Trojanová

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2020

Školní vzdělávací program pro Školní družinu, Základní a Mateřská škola Petrovice, příspěvková organizace:

I. ZŠ a MŠ Petrovice-příspěvková organizace

II. Platnost Školního vzdělávacího programu Školní družiny

III. Charakteristika Školní družiny

1. Organizace a provozní doba ŠD
2. Personální podmínky
3. Hygienické a bezpečnostní podmínky
4. Projekty a spolupráce

IV. Výchové a vzdělávací strategie

1. Kompetence učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a interpersonální
5. Kompetence činností a občanské
6. Kompetence pracovní a trávení volného času

V. Podmínky pro činnost dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

VI. Cíle výchovně vzdělávací činnosti

VII. Formy vzdělání

VIII. Výchové a vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět

Člověk a jeho zdraví

Člověk a příroda

Člověk a svět práce

Člověk, umění a kultura

IX. Hodnocení a autoevaluace

X. Závěr

I. Základní škola a Mateřská škola Petrovice, příspěvková organizace

Petrovice 5

403 37

Ředitelka školy: Mgr. Květuše Leistnerová

e-mail: reditelka@skola-petrovice.cz

web: <http://www.skola-petrovice.cz/>

IZO:600085511

IČO: 706 95 881

Zřizovatel:

Obec Petrovice

Petrovice 529

403037

II. Platnost Školního vzdělávacího programu pro ŠD: od 1. 9. 2020

III. Charakteristika, umístění, vybavení ŠD:

Školní družina je součástí Základní školy, nachází se v budově školy v 1. patře poschodí. Má dvě oddělení. Je určena pro žáky 1. – 5. ročníku. Využívá pro svou činnost- 2 kmenová oddělení, která jsou rozdělena na část odpočinkovou a hrací, která slouží i k drobným pohybovým aktivitám, a na část vybavenou stoly a židlemi, sloužící k tvořivým činnostem. Dále využívá počítačovou učebnu s internetem, učebnu s interaktivní tabulí, prostory chodby, tělocvičnu, dílnu, knihovnu. Účastníci navštěvující ŠD mohou využít k pohybovým aktivitám školní a fotbalové hřiště a hlavně okolní přírodu. Mohou se zapojit do ošetřování květin a pěstování zeleniny na školním pozemku. Materiální podmínky ve ŠD jsou velmi

dobré, veškeré pomůcky a potřebný materiál jsou průběžně dle potřeby doplňovány. Stravování probíhá ve školní jídelně, která je v přízemí školní budovy. Pitný režim zajišťují vychovatelky ŠD.

1. Organizace, provozní doba:

- ✚ 1. Provozní doba ŠD: 6:15 – 7:45
11:40 -16:15
- ✚ 2. Z důvodu plynulého chodu činnosti ŠD, jsou pro odchody účastníků stanoveny na tyto doby:
12:35, 13:00, 14:30, 15:45, 16:15. Při nevyzvednutí účastníka do konce provozní doby ŠD, vychovatelka nejdříve podle možností informuje telefonicky rodiče účastníka, nebo osoby uvedené na přihlášce účastníka do ŠD. Pokud je tento postup bezvýsledný, bude účastník předán do sociální péče (prostřednictvím policie).
- ✚ 3. Ve ŠD je určena vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování účastníků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.
- ✚ 4. Účastník je do ŠD přihlášen na základě řádně vyplněného zápisního lístku, na jehož zadní straně jsou zapsány odchody účastníka ze ŠD. O zařazení účastníka do ŠD rozhoduje ředitelka školy.
- ✚ 5. Pokud má být účastník uvolněn jindy, než je uvedeno v zápisním lístku, musí předložit omluvenku, na které je uvedeno jméno účastníka, datum, čas odchodu, popř. jméno osoby, se kterou má účastník odejít a podpis rodičů. Účastník nemůže být ze ŠD uvolněno na základě telefonátu- pouze v ojedinělých případech může být účastník po telefonickém požádání uvolněn.
- ✚ 6. Každou změnu (bydliště, tel. číslo) je rodič povinen nahlásit vychovatelce.
- ✚ 7. Účastník navštěvující ŠD je povinen stravovat se ve školní jídelně.
- ✚ 8. Účastníci se řídí pokyny vychovatelky a nesmí bez jejího vědomí opustit prostory ŠD. Pro činnosti účastníky v ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu. Účastníci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZP a záznam o poučení je proveden v přehledu výchovně vzdělávací práce. Za účastníka, který byl ve škole a do ŠD se nedostavil, vychovatelka nezodpovídá.
- ✚ 9. Ve školní družině se vede tato dokumentace:
 - Školní vzdělávací program pro školní družinu
 - Zápisní lístky pro účastníky, kteří jsou přihlášení k docházce

- Přehled výchovně vzdělávací práce
- Docházkový sešit
- Rámcový vzdělávací program ŠD

✚ 10. Rodiče účastníka navštěvujícího ŠD jsou povinni uhradit poplatek, který činí 300Kč za každé pololetí.

✚ 11. Po vyučování umožňují vstup do ZŠ (po zazvonění) vychovatelky ŠD.

Poplatek za 1. pololetí musí být uhrazen do konce měsíce září a poplatek za 2. pololetí do konce měsíce února.

2. Personální podmínky:

Zájmové vzdělávání je zajištěno dvěma kvalifikovanými vychovatelkami. Vychovatelky vedou potřebnou dokumentaci ŠD, tvoří Organizační řád ŠD, celoroční plán ŠD, režim dne ŠD, skladbu činností v sounáležitosti s rozvrhem žáků jednotlivých ročníků. Umožňují účastníkům návštěvy zájmových kroužků na škole.

3. Hygiena a bezpečnostní podmínky:

Školní družiny jsou vybaveny vhodným nábytkem, pravidelně vysávaným kobercem, vytíranou podlahou – parkety, utřeným prachem. Místnosti jsou pravidelně uklízeny a vyvětrány.

Vychovatelky upevňují a prohlubují zásady osobní hygieny – mytí rukou před, po jídle, po vykonané práci. Udržování čistoty svého pracovního místa i celé ŠD.

Na začátku školního roku jsou účastníci ŠD poučeni o bezpečnostních a společenských normách ve všech prostorách využívaných ŠD. Před společnými akcemi (soutěže, výlety, návštěvy) jsou též poučeni o bezpečnosti a slušném chování. Drobné úrazy jsou zaznamenány do knihy úrazů, která je umístěna ve sborovně školy, jsou sděleny rodičům účastníka. V případě úrazu jsou účastníci opětovně poučeni o prevenci a bezpečnosti. Lékárnička je k dispozici ve sborovně nebo vychovatelně školy. Vychovatelka zvládá zásady poskytnutí první pomoci.

4. Projekty a spolupráce:

ŠD se podílí na akcích organizovaných školou, Obecním úřadem, DDM Ústí nad Labem, Př. FJUP Ústí nad Labem, Ministerstvem školství.

Spolupracujeme s TJ Hraničář Petrovice, Sdružením dobrovolných hasičů Petrovice, s místním lesníkem, se záchranáři s Masarykovy nemocnice, s rodiči dětí. Několik let sbíráme starý papír, pet lahve (za pomoci rodičů), třídíme odpad.

Naše projekty: Živý Betlém, Pašijové hry, Vítání občánků, Noc kostelů, Noc v knihovně, Halloween.

IV. Výchovné a vzdělávací strategie:

Dát účastníkům dostatek podnětů, možností, vyzkoušet si různé činnosti v oblasti pracovní, umělecké, sportovní a vést je tím k smysluplnému využívání svého volného času.

Rozvíjet u účastníků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Připravovat účastníky k tomu, aby se projevovaly jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovaly svá práva a naplňovaly své povinnosti.

Klíčové kompetence:

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

- 1. Kompetence k učení: učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
- 2. Kompenzace k řešení problému: všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení používá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.
- 3. Komunikativní kompetence: ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.
- 4. Sociální a interpersonální kompetence: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit- přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- 5. Činnostní a občanské kompetence: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých.
- 6. Kompetence k trávení volného času: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své

zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

V. Podmínky pro činnost dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných:

Pro účastníky vyžadující specifický pedagogický přístup přizpůsobujeme zájmové vzdělávání potřebám, které vyplývají z jejich zdravotního oslabení nebo postižení. Do ŠD jsou začleňováni účastníci s oslabeným rodinným zázemím. Účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami bude při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná pozornost podle charakteru jejich znevýhodnění.

IV: Cíle výchovně vzdělávací činnosti:

- Dát účastníkům dostatek podnětů, možností, vyzkoušet si různé činnosti v oblasti pracovní, umělecké, sportovní a vést je tím k smysluplnému využívání svého času.
- Rozvíjet u účastníků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Připravovat účastníky k tomu, aby se projevovaly jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovaly svá práva a naplňovaly své povinnosti.

VII. Formy vzdělávání:

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování, zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje účastníkům přípravu na vyučování, činnost v zájmových útvarech, vystoupeních, kulturních akcích, slavnostech, sportovních soutěžích, výletech

Odpočinkové činnosti – mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, ráno pro účastníky, kteří navštěvují ranní ŠD a dále dle potřeby během dne. Jde o klidové hry a poslechové činnosti.

Rekreační činnosti – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Zájmové činnosti – rozvíjí osobnost účastníka, umožňují účastníkům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností. Jde o řízenou kolektivní, nebo individuální činnost, organizovanou, nebo spontánní aktivitu.

Příprava na vyučování – zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o vypracování domácích úkolů, pouze však se souhlasem rodičů, nikoliv před 15. Hodinou. Vychovatelka účastníkům úkoly neopravuje. Jde také o zábavné procvičování učiva formou didaktických her a upevňování školních poznatků v praxi (vycházka, exkurze, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

VIII. Výchovné a vzdělávací oblasti:

1) Místo, kde žijeme

Tematický okruh	Formulace činnosti a jejich stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
Náš domov	Vyprávíme si o životě naší rodiny.	3, 4, 5
	Hrajeme si na rodinu.	3, 4, 6
	Stavíme dům ze stavebnic.	2, 6
	Tvoříme modely domků a bytů z papíru.	2, 3, 4, 6
Škola	Zdobíme školu a družinu.	1, 2, 6
	Seznamujeme se s budovou školy- třídy, jídelna, šatny- prvňáci	1, 2, 4
	Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké- píšeme reportáž o naší škole a ilustrujeme ji.	1, 6
Naše obec	Na vycházce hledáme zajímavosti naší obce a okolí.	1, 2, 5, 6
	Kreslíme a malujeme místa, která se nám líbí.	1, 3, 4
	Stavíme Petrovice z kostek.	2, 4, 5
	Povídáme si o cestě do školy a domů.	1, 2, 4
	Všimáme si dopravních značek v našem okolí.	1, 2, 6
	Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů.	1, 5, 6
	Na dopravním hřišti soutěžíme v jízdě zručnosti na kole, koloběžce.	1, 6
	Orientujeme se v mapě blízkého okolí (Petrovice, Rájec, Tisá, Krásný Les).	1, 2, 4
	Povídáme si o institucích v obci- pošta, hasiči, úřad, obchody.	1, 2, 6
	Ten dělá to a ten zas tohle- kreslíme, čím bychom chtěli být.	1, 3
	Hrajeme loutkové divadlo- vybíráme si potřebné loutky z papíru.	1, 2, 3, 4

2) Lidé kolem nás

Rodina	Povídáme si o celé rodině, co nejčastěji dělají, jaké mají zájmy.	1, 4, 5, 6
	Pokoušíme se sestavit rodokmen rodiny.	3, 4
	Den matek- přáníčko.	3, 4, 6
Kamarádi	Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda.	1, 3, 6
	Vytvoříme portrét naší družiny.	3, 6
Svátky a oslavy	Vyrábíme čerty, Mikuláše a anděly.	3, 4
	Učíme se koledy, nacvičíme Živý Betlém.	1, 2, 6
	Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, slaneého těsta.	1, 2, 6
	Zdobíme školu a družinu.	6
	Vyrábíme vánoční dárky, učíme se je zabalit.	2, 6
	Malujeme a zdobíme velikonoční kraslice.	1, 6
	Zdobíme družinu a školu symboly jara.	5, 6
	Vyrábíme čarodějnice.	2, 6
Nacvičujeme Pašijové hry.	1, 2, 6	

3) Lidé a čas

Náš denní režim	Povídáme si o zásadách správného a pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu.	1, 2, 3, 6
	Předvádíme pantomimou činnosti, které děláme rádi, které méně.	1, 2, 6
	Společně připravujeme plány činností naší družiny.	1, 2
	Kolektivně vytváříme leporelo našich činností v družině.	2, 4, 5, 6
	Ohlížíme se za prázdninami. Kreslíme	1, 2, 6

	vzpomínky.	
Jak se mění lidé, věci, budovy, obec	Povídáme si o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit se. Předvádíme pantomimou.	1, 2, 3, 4
	Připravíme pásmo pro vítání občánků.	1, 3, 4, 5
	Prohlížíme si staré školní fotografie, poznáváme své rodiče?	1, 3, 4
	Na vycházce srovnáváme současný stav domů s jejich podobou na starých pohlednicích.	2, 3, 5
	Pořádáme výstavku výtvarných prací na téma: Co se nám (doma, ve škole, v obci) líbí- co bychom rádi změnili.	1, 6

4) Rozmanitost přírody

Příroda okolo nás	Rostliny, živočichové- na vycházkách pozorujeme přírodu- podle encyklopedie- stromy, listy, plody, hmyz.	1, 3, 5, 6
	Tvoříme koláže z listů.	1, 2, 3
	Stavíme objekty ze shromážděných přírodnin.	1, 2, 3
	Vyrábíme lesní strašidlo- dáme mu jméno.	2, 5, 6
	Otiskujeme listy- využíváme různé techniky.	1, 2, 6
	Z okna družiny pozorujeme ptačí hnízdo a změny v něm zapisujeme.	1, 2, 6
	Krmíme ptáčky v zimě. Víme, co jim chutná a škodí.	3, 5, 6
	Zdobíme v lese vánoční stromek pro ptáčky a zvěř.	1, 3, 5, 6
	Hrajeme pexeso s náměty živočichů a rostlin.	1, 2, 4
	Napodobujeme hlasy zvířat, jejich pohyb (pantomima) a hádáme- soutěž.	1, 2, 6

	Hrajeme hru "město, jméno, zvíře, rostlina..."	1, 2, 3, 6
	Skládáme obrázky zvířat- soutěž. Poznáváme zvířátko, které skládáme?	2, 4, 5
	Kreslíme a modelujeme domácí mazlíčky.	2,4, 5
	Zpíváme o zvířátkách- soutěž družstev- Kdo zná více písniček?	1, 2, 4
	Návštěva ZOO. Tvoříme ZOO- modelína, tiskátka.	1, 2, 6
Roční období	Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je.	1, 3
	V hudebních chvilkách zpíváme písničky o zvířatech, rostlinách, počasí apod. Zkusíme je zahrát na klávesách.	1, 3
	Hrajeme pohádky o zvířátkách.	2, 3, 6
	Vyrábíme draky.	2
	Zdobíme vánoční strom pro zvířátka.	1, 4, 5

Chráníme si své životní prostředí	Vytvoříme plakát ke Dni Země.	2
	Pomáháme při úklidu okolí svého bydliště, školy.	5, 6
	Třídíme odpad, sbíráme starý papír, plastové láhve.	1, 5, 6
	Při vycházkách si všímáme, čím poškozuje člověk přírodu.	4, 6

5) Člověk a jeho zdraví

Já- my	Povídáme si o správném oblékání podle počasí.	1, 2
	Vytváříme "oblékací panenky" z papíru.	1, 6
	Kontrolujeme běžnou denní hygienu, čistotu oděvu a jeho vhodnost.	3, 5, 6
	Kreslíme a modelujeme ovoce, zeleninu.	1, 3, 6
	Učíme se ošetřovat jednoduchá zranění.	1, 2
	Hrajeme si na nemocnici.	1, 2, 3, 6
	Denně chodíme na hřiště, hrajeme si v přírodě nebo v tělocvičně.	5, 6
	Pořádáme soutěže s míčem a švihadlem, běháme v přírodě.	6
	Při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat.	3, 5, 6
	Stavíme sněhuláka a jiné stavby ze sněhu.	2, 4, 6
	Soutěžíme v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky, do výšky.	2, 6
	Pořádáme atletickou olympiádu, sportovní odpoledne.	3, 4, 5

6) Člověk a technologie

Já a počítač	Učíme se základům práce s počítačem.	1, 3, 4, 5,6
	Vyhledáváme informace na internetu a komunikujeme spolu přes internet.	1, 3,4,5, 6
	Využíváme informací prací s textem a obrázky.	5, 6

IX. Hodnocení a evaluace:

Evaluace ŠD je součástí základní školy. Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu ŠD.

Vnitřní evaluace:

- průběžné hodnocení práce vychovatelky
- hodnocení výchovné práce ředitelkou základní školy
- hodnocení atmosféry ve školní družině
- autoevaluace činnosti každého oddělení ŠD – písemný záznam

Vnější evaluace:

- zpětná vazba od rodičů a dětí
- hodnocení zřizovatele
- hodnocení ostatní veřejnosti
- dotazník spokojenosti účastníků

Evaluace práce ŠD a jejího ŠvP se zabývá:

- činností ŠD jako specifického zařízení
- kvalitou a efektivností práce v ŠD
- působením vychovatelky na jednotlivé účastníky
- stavem materiálních podmínek
- zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Technika a metody:

- denní hodnocení všech činností v ŠD
- hodnocení účastníků, pochvaly, ocenění
- pozorování účastníků a rozhovory s nimi
- prezentace ŠD na školním webu
- ohlasy rodičů
- rozbor příčin neúspěchu
- rozbor pedagogické dokumentace

X. Závěr:

Získanou odměnou a úspěchem je radost dítěte a proto je důležité naslouchat nejen sděleným slovům, ale i vnímat gesta a mimiky každého dítěte, naslouchat jim a být jim nablízku.